

Tauw

Nader onderzoek soorten Ds. Ulferslaan 25-29, Tienhoven

Toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming

15 oktober 2020

Verantwoording

Titel	Nader onderzoek soorten Ds. Ulferslaan 25-29, Tienhoven
Opdrachtgever	Gemeente Stichtse Vecht
Projectleider	Tim Vaessen
Auteur(s)	Dirk Eeuwes
Tweede lezer	Rob Jansen
Projectnummer	1273786
Aantal pagina's	22
Datum	15 oktober 2020
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer
T +31 57 06 99 91 1
E info.deventer@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Plangebied en beoogde ontwikkeling	5
2.1	Plangebied	5
2.2	Beoogde ontwikkeling	7
3	Ecologie en wetgeving	10
3.1	Vleermuizen	10
3.2	Huismus	12
3.3	Wetgeving	13
4	Onderzoeksmethode	14
5	Resultaten en effectbeschrijving	16
5.1	Resultaten veldwerk	16
5.1.1	Vleermuizen	16
5.1.2	Huismus	17
5.1.3	Overige waarnemingen	17
5.2	Effectbeschrijving	18
5.2.1	Verblijfplaatsen	18
5.2.2	Foerageergebied(en) en vliegroute(s)	19
5.2.3	Tijdelijke effecten	19
6	Conclusie en aanbevelingen	20
6.1	Conclusie	20
6.2	Mitigerende maatregelen	20
6.3	Aanbevelingen	21
7	Bronnen	22

1 Inleiding

De gemeente Stichtse Vecht is voornemens om het terrein aan de Ds. Ulferslaan 25-29 te Tienhoven te herontwikkelen. In opdracht van de gemeente Stichtse Vecht heeft Tauw een natuurtoets uitgevoerd. De voorgenomen ingrepen kunnen alleen doorgaan als deze niet in strijd zijn met de bepalingen als opgenomen in de Wnb, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen worden verleend. Uit de uitgevoerde natuurtoets¹ blijkt dat negatieve effecten op vleermuizen en huismussen voor deze locatie niet op voorhand worden uitgesloten. In deze rapportage wordt verslag gedaan van het uitgevoerde nader onderzoek.

Het onderzoek heeft als doel de functie van het plangebied voor huismus en vleermuizen vast te stellen. De kans bestaat dat als gevolg van de werkzaamheden (onderdelen van het leefgebied van) vleermuizen en huismussen worden verstoord of aangetast worden. Wanneer dit het geval en er sprake is van een overtreding van artikel 3.5 voor vleermuizen en artikel 3.1 voor huismussen van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). Door het onderzoek wordt inzichtelijk gemaakt of, en op welke wijze, het plangebied door vleermuizen en huismussen wordt gebruikt.

De focus van dit onderzoek ligt op de soorten huismus en vleermuizen, namelijk baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, watervleermuis. Per soort wordt vastgesteld hoe zij gebruik maken van het plangebied: zijn er verblijfplaatsen van deze soorten, wordt het gebruikt als (essentieel) foerageergebied of liggen er binnen het plangebied een of meer (essentiële) vliegroutes (vleermuizen)?

Het rapport behandelt in hoofdstuk 2 het plangebied en de beoogde ontwikkeling die daar plaats gaat vinden. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 ingegaan op de ecologie van vleermuizen en huismus en de wijze waarop deze in Nederland beschermd zijn. In hoofdstuk 4 volgt de onderzoeksmethode. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van het onderzoek beschreven, waarna wordt ingegaan op de effecten die de ontwikkeling heeft op de aangetroffen soorten en de functies die het plangebied voor deze soorten vervult. Hierbij wordt ook de vraag beantwoord of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is. Tot slot worden deze onderdelen en de vervolgacties of aanbevelingen in de conclusie samengevat.

¹ Herinrichting Ds. Ulferslaan 25-29 Tienhoven - Natuurtoets en Voortoets, R001-1273786NJR-V01-ibs-NL, Tauw, 18 december 2019

2 Plangebied en beoogde ontwikkeling

Dit hoofdstuk beschrijft het plangebied voor het nader onderzoek. Daarnaast beschrijft het de beoogde ontwikkeling die plaats gaat vinden in het plangebied.

2.1 Plangebied

Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied. Het gaat om het schoolterrein aan de Ds. Ulferslaan 25-29 in Tienhoven in de provincie Utrecht. Het plangebied ligt op de overgangszone tussen de bebouwde kom en het agrarisch gebied. Het betreft een terrein met een schoolgebouw, een dorps huis met gymzaal, fietsenstallingen, enkele bomen, een grasveld en een verhard schoolplein. Het plangebied wordt aan de westzijde omsloten door een voetbalveld. Tussen het voetbalveld en het plangebied loopt een ondiepe watergang/greppel met daarlangs een groenstrook met enkele bomen en struikachtige beplanting. Aan de oostzijde van het plangebied loopt een watergang. Tussen deze watergang en het plangebied loopt een haag van ongeveer 80 meter lang en maximaal één meter breed. Figuur 2.2 geeft een impressie van de gebouwen in het plangebied. Figuur 2.3 geeft een impressie van de omgeving in en rondom het plangebied.

Figuur 2.1 De Ligging van het plangebied (rood) aan de Ds. Ulferslaan 25-29 in Tienhoven in de provincie Utrecht.

Figuur 2.2 Impressie van de gebouwen in het plangebied. A=Gymzaal, B=Schoolplein en dorps huis; C=ingang gymzaal; D= schoolgebouw.

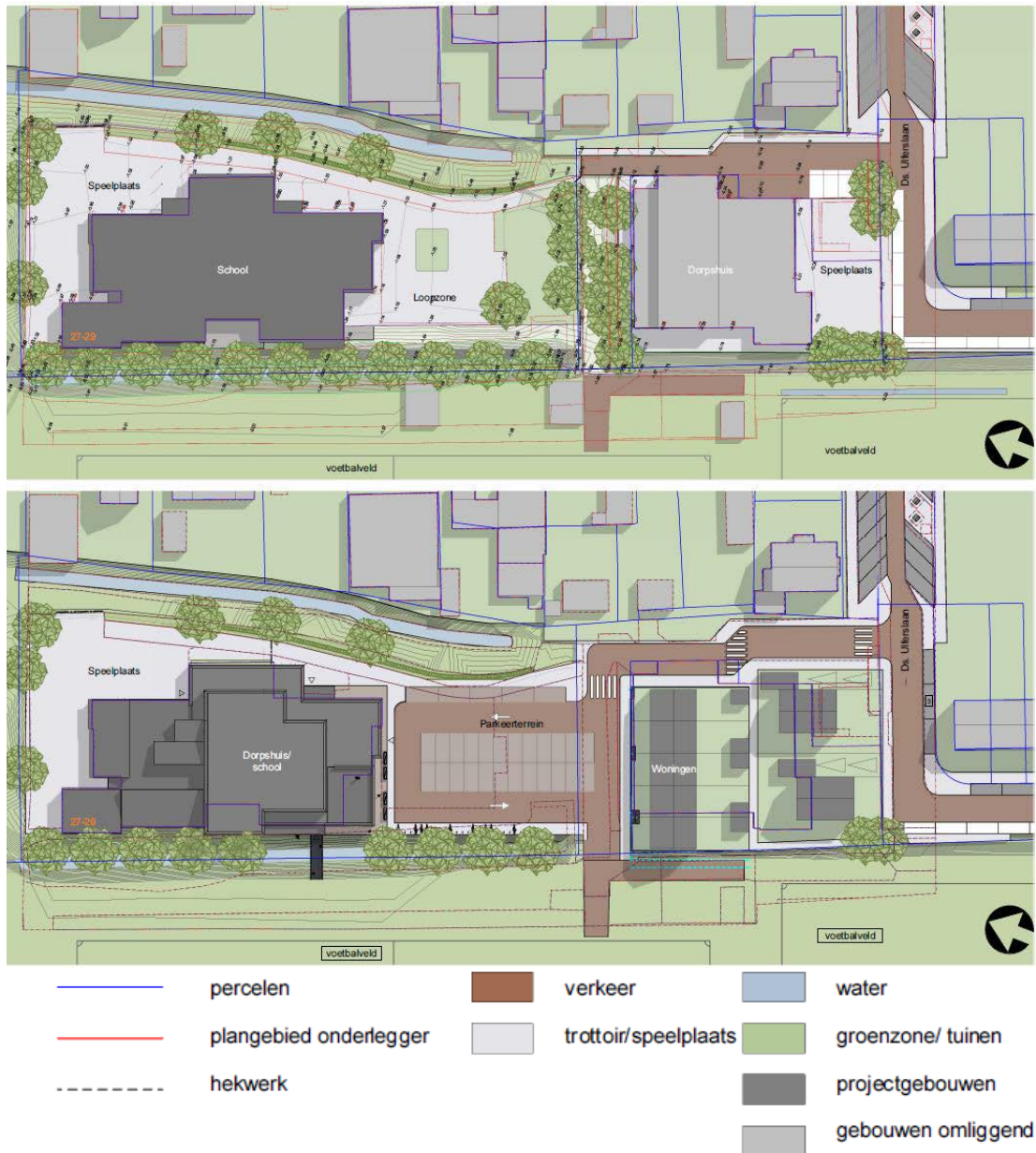

Figuur 2.3 Impressie van de omgeving in en rondom het plangebied. A=Omgeving ten noorden van, maar buiten het plangebied; B=Schoolplein en grasveld in het midden van het plangebied; C=Loopzone en haag aan de oostzijde van het plangebied; D= Ondiepe watergang/greppel met groenstrook tussen het plangebied en het voetbalveld.

2.2 Beoogde ontwikkeling

De gemeente Stichtse Vecht is voornemens om het terrein aan de Ds. Ulferslaan 25-29 opnieuw in te richten. Het gehele leegstaande schoolgebouw, het dorpshuis en de gymzaal worden gesloopt. Op huidige locatie van het schoolgebouw komt een nieuw gebouw, waarin ook het dorpshuis gevestigd zal zijn (zie figuur 2.4). Op de huidige locatie van het dorpshuis en de gymzaal worden nieuwbouwwoningen gerealiseerd. De open zone tussen de huidige gebouwen wordt getransformeerd tot parkeerterrein. Om de ontwikkelingen mogelijk te maken zal circa één derde deel de bomen worden gerooid. De watergangen worden in principe in stand gehouden, maar ter hoogte van de nieuwe woningen moet waarschijnlijk een damwand bij de greppel worden geplaatst. Figuur 2.5 geeft een impressie van de nieuwe situatie ten opzichte van de huidige situatie.

Figuur 2.4 Voorontwerp van 26 september 2019 van de nieuwe situatie in het plangebied (onder) ten opzichte van de huidige situatie (boven).

WESTGEVEL - zijde sportvelden

OOSTGEVEL - zijde wervingen

ZUIDGEVEL - zijde parkeerterrein

NOORDGEVEL - zijde schoolplein

Figuur 2.5 Impressie van het nieuwe schoolgebouw inclusief dorpshuis in het plangebied.

3 Ecologie en wetgeving

In dit hoofdstuk wordt de ecologie van vleermuizen behandeld. Tevens wordt ingegaan op de wijze waarop vleermuizen in Nederland zijn beschermd.

3.1 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Er zijn drie typen functies binnen het leefgebied van vleermuizen te onderscheiden: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. Verblijfplaatsen bevinden zich, afhankelijk van de soort, in woningen, andere bouwwerken of in bomen. Foerageergebieden zijn groen- of waterstructuren zoals struweel, bomenrijen en watergangen. Vliegroutes worden gevormd door lijnvormige elementen zoals bomenrijen, randen van bebouwing en watergangen.

In de huidige situatie staat in het plangebied een schoolgebouw en een dorps huis met gymzaal. In beide gebouwen zijn tijdens de quickscan geschikte invliegopeningen voor vleermuizen aangetroffen. Het gaat om open stootvoegen in bakstenen gevels en openingen langs de dakrand en in het pannendak. Vleermuizen kunnen de stootvoegen gebruiken als toegang naar een verblijfplaats in de spouw. Daarnaast hebben vleermuizen toegang tot potentiële verblijfplaatsen onder het dak via openingen langs de dakrand, houten betimmering en gaten in het pannendak. Op het terrein is ook één boom met een holte aangetroffen die door boombewonende vleermuizen, zoals ruige dwergvleermuis, gebruikt kan worden als verblijfplaats. In figuur 3.1 zijn foto's van enkele van de geschikte invliegopeningen voor vleermuizen in het plangebied weergegeven. Tabel 3.1 geeft weer welke vleermuissoorten en typen verblijfplaatsen mogelijk aanwezig zijn in het plangebied. De volgende negatieve effecten kunnen niet worden uitgesloten: het opzettelijk doden of verstoren van vleermuizen en het vernietigen van verblijfplaatsen (Wnb, hoofdstuk 3, artikel 3.5, lid 2 en 4).

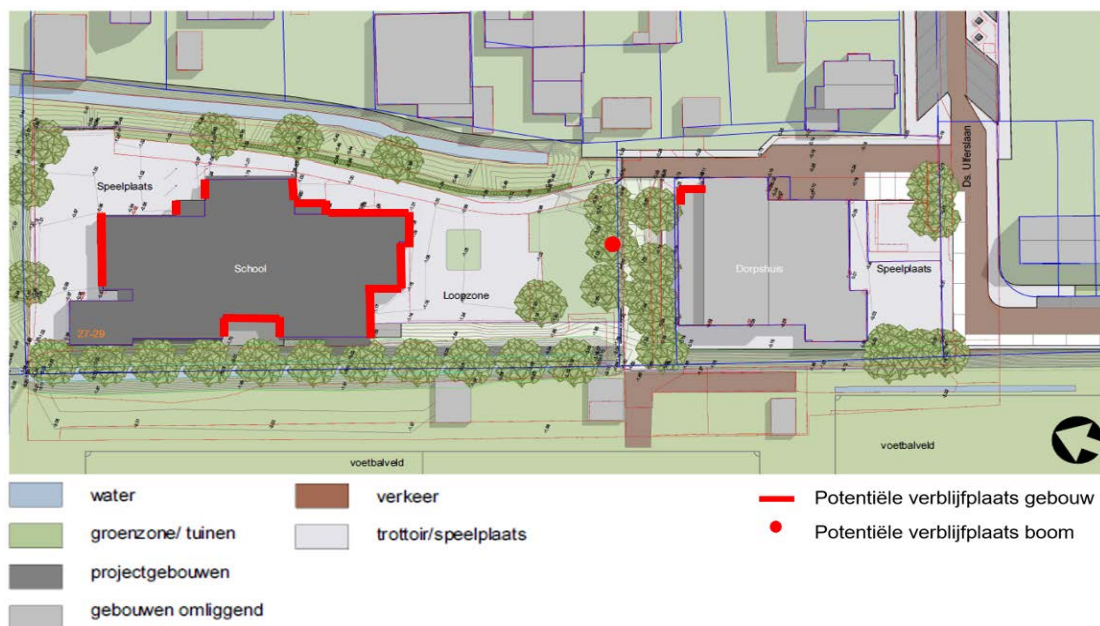
Tabel 3.1 Soorten en type verblijfplaatsen die mogelijk voorkomen in het plangebied.

Soort	Type verblijfplaats
Baardvleermuis	kraamverblijfplaats, zomerverblijfplaats en paarverblijfplaats
Franjestaart	kraamverblijfplaats, zomerverblijfplaats en paarverblijfplaats
Gewone dwergvleermuis	kraamverblijfplaats, zomerverblijfplaats, paarverblijfplaats, winterverblijfplaats
Gewone grootoorvleermuis	kraamverblijfplaats, zomerverblijfplaats, paarverblijfplaats en winterverblijfplaats
Kleine dwergvleermuis	kraamverblijfplaats, zomerverblijfplaats, paarverblijfplaats en winterverblijfplaats
Laatvlieger	kraamverblijfplaats, zomerverblijfplaats, paarverblijfplaats en winterverblijfplaats
Meervleermuis	kraamverblijfplaats en zomerverblijfplaats
Rosse vleermuis	kraamverblijfplaats, zomerverblijfplaats, paarverblijfplaats en winterverblijfplaats
Ruige dwergvleermuis	zomerverblijfplaats, paarverblijfplaats en winterverblijfplaats
Tweekleurige vleermuis	Zomerverblijfplaats en paarverblijfplaats
Watervleermuis	kraamverblijfplaats, zomerverblijfplaats en paarverblijfplaats

Figuur 3.1 Voorbeelden van geschikte invliegopeningen in de gebouwen en een te kappen boom in het plangebied.

In figuur 3.2 zijn de gevels met geschikte invliegopeningen, en dus ook potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen, op kaart in het rood weergegeven.

Figuur 3.2 Locaties met potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen in het plangebied.

3.2 Huismus

Het leefgebied van huismus bestaat uit een (rommelige) menselijke omgeving met onder andere bebouwing, struikgewas en open terrein. Huismussen broeden in een los kolonieverband vanaf eind maart tot in augustus. Huismus heeft twee tot drie legsels per broedseizoen. Het nest wordt vooral gemaakt onder dakpannen, in gaten en kieren van gebouwen en in mussenkasten. Het nest bestaat uit takjes, stro, veertjes en haren. Als de jongen uitvliegen worden deze nog 1-2 weken gevoerd door de ouders. De huismus eet zaden, granen, insecten, bloemknoppen, brood, bessen, pinda's, vetbollen en insecten. De huismus is een standvogel.

De nesten van de huismus zijn het hele jaar door beschermd, evenals de functionele leefomgeving rondom het nest die nodig is om het nest als dusdanig te laten functioneren. Tijdens de quickscan zijn in de haag ten noorden van het schoolgebouw huismussen waargenomen. De haag vormt functioneel leefgebied voor de huismussen en wordt door huismussen gebruikt als beschutting en om te rusten. Figuur 3.3 geeft een impressie van de haag. Het plan is om de haag te behouden. Er is daarmee geen sprake van aantasting van functioneel leefgebied van de huismus. De volgende negatieve effecten zijn uitgesloten: het vernielen of beschadigen van nesten van huismussen en vernietigen van eieren, verstoren en doden van individuen (Wnb, hoofdstuk 3, artikel 3.1, lid 2).

Figuur 3.3 De haag in het plangebied die door huismussen gebruikt wordt als beschutting en om te rusten.

3.3 Wetgeving

In deze rapportage vindt toetsing plaats aan de Wnb. De Wnb gaat uit van het voorzorgsbeginsel en stelt dat een overtreding van verbodsbepalingen *met zekerheid* is uitgesloten. Uitsluitel is alleen mogelijk op basis van voldoende en actuele gegevens en bij afwezigheid van beschermde soorten. Bij het aanvragen van een eventuele ontheffing dient de aanwezigheid van de betreffende soort echter aangetoond te worden. Hierbij geldt een 'omgekeerde bewijslast' waarbij de initiatiefnemer verantwoordelijkheid draagt.

Het beschermingsregime van de Wnb gaat uit van het "nee, tenzij-principe". Dit betekent dat het verboden is vleermuizen en huismussen te doden of vangen, te storen of verstoren en onder zicht te hebben of te vervoeren. Daarnaast geldt dat het verboden is voortplantingsplaatsen en rustplaatsen te beschadigen of te vernielen. Als uit het nader onderzoek blijkt dat negatieve effecten niet te voorkomen zijn, en dat het nemen van mitigerende maatregelen noodzakelijk is, zal een ontheffing aangevraagd moeten worden.

De eventueel benodigde mitigerende maatregelen moeten worden opgenomen in een (nader uit te werken) mitigatieplan. Deze mitigerende maatregelen vormen de basis van een ontheffingsaanvraag. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Utrecht is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning, ontheffing of vrijstelling.

De mitigerende maatregelen moeten worden getroffen om de functionaliteit van het gebied voor vleermuizen en huismussen en behoud van de huidige staat van instandhouding van de soort te garanderen. Indien de mitigerende maatregelen voldoende worden geacht, wordt de ontheffing verleend. Aanvullend kan bevoegd gezag specifieke voorschriften aan het voornemen stellen.

4 Onderzoeksmethode

Vleermuisonderzoek

Het vleermuisenonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisenprotocol 2017 van het Netwerk Groene Bureaus (NGB, 2017). Dit is gedaan met behulp van batdetectors (type: Petterson D240X). Een batdetector is een apparaat dat ultrasone geluiden, die een vleermuis maakt, omzet in voor de mens hoorbare tikkende geluiden. Aan de hand van het ritme en de frequentie kan worden bepaald om welke vleermuissoort het gaat. Voor het determineren van soorten is daarnaast gebruik gemaakt van opnameapparatuur en het programma Batsounds.

Om verblijfplaatsen in kaart te brengen hebben vier ervaren ecologen door het plangebied gelopen en gepost. Hierdoor kon minimaal 75% van het plangebied worden overzien. Bij het rondlopen is gekeken naar vleermuisactiviteit en vleermuisgedrag tijdens deze activiteit.

In totaal zijn vijf veldbezoeken uitgevoerd in de periode mei tot en met september. Op basis van het vleermuisprotocol en de kenmerken van het plangebied gaan we uit van zes gerichte veldbezoeken. De veldbezoeken worden als volgt verdeeld:

- Twee avondbezoeken voor vleermuisen (zonsondergang tot 2 uur en 30 minuten na zonsondergang) in het voorjaar (15 mei – 15 juli)
- Eén ochtendbezoek voor vleermuisen (3 uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst) in het voorjaar (1 juni – 15 juli)
- Twee avondbezoeken voor vleermuisen (22:00 tot 01:00) in het najaar (15 augustus – 30 september)

Meerdere bezoeken zijn nodig, omdat vleermuisen gebruik maken van een netwerk van verblijfplaatsen met bijbehorende foerageergebieden en vliegroutes tussen deze plekken. Door de bezoeken te spreiden wordt een beter beeld verkregen van de aanwezigheid van vleermuisen in het plangebied en hiermee van de betekenis van het plangebied voor vleermuisen. Omdat vleermuisen vooral bij (redelijk) gunstige weersomstandigheden (geen of weinig neerslag en weinig wind) actief zijn, is alleen in dergelijke omstandigheden veldwerk uitgevoerd. In tabel 4.1 zijn de data en weersomstandigheden van elk veldbezoek weergegeven.

In het vleermuisprotocol worden eisen gesteld met betrekking tot de periode die er tussen verschillende veldbezoeken moet zitten. Deze periode varieert van 30 tot 20 dagen afhankelijk van de focus van het veldbezoek en de tijd van het jaar. Bij het uitgevoerde onderzoek is niet afgeweken van deze periodes.

Huismusonderzoek

De inventarisatie van huismussen richt zich op het waarnemen van een volwassen individu of paar in broedbiotoop, nesten, zang van een mannetje en op gedrag dat een territorium of nest indiceert. Het ecologisch onderzoek is uitgevoerd conform de voorgeschreven onderzoeksinspanning als benoemd in het soortinventarisatieprotocol huismus (NGB, 2017).

Hiervoor zijn twee inventarisatiemomenten uitgevoerd in de periode 1 april tot en met 20 juni (zie tabel 4.1). Het onderzoek heeft overdag plaatsgevonden tussen twee uur na zonsopkomst en twee uur voor zonsondergang, bij de juiste weersomstandigheden (droog, weinig wind). Ook andere functies van het leefgebied (onder andere voedselgebied en schuilmogelijkheden) zijn meegenomen.

Tabel 4.1 Veldbezoeken voor de nader onderzoeken

Datum en tijd bezoek	Soort	Weersomstandigheden
30 april 2020, 12.00 - 14.30	Huismus	Half bewolkt, droog, windkracht 3, circa 14 graden Celsius
11 mei 2020, 15:30 - 18:00	Huismus	Half bewolkt, droog, windkracht 4, circa 11 graden Celsius
21 mei 2020, 21:30 - 00:00	Vleermuizen	Half bewolkt, droog, windkracht niet bekend, circa 6 graden Celsius
10 juni 2020, 02:00 - 05:00	Vleermuizen	Half bewolkt, droog, windkracht 2, circa 22 graden Celsius
1 juli 2020, 21:50 - 00:20	Vleermuizen	Half bewolkt, droog, windkracht 3, circa 18 graden Celsius
26 augustus 2020, 00:20 - 02:20	Vleermuizen	Bewolkt, droog, windkracht 5, circa 18 graden Celsius
23 september 2020, 00:00 - 02:00	Vleermuizen	Helder, droog, windkracht 1, circa 10 graden Celsius

5 Resultaten en effectbeschrijving

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het uitgevoerde veldwerk weergegeven. Daarna worden, gebaseerd op de resultaten, de effecten van de werkzaamheden op vleermuizen beschreven.

5.1 Resultaten veldwerk

In figuur 5.1 zijn de resultaten van het veldwerk weergegeven. Deze zijn in de volgende paragrafen toegelicht.

5.1.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Wel zijn twee zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis in woningen en een paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis in een schuur aangetroffen ten oosten, buiten het plangebied (zie figuur 5.1).

Foerageergebied en vliegroute

Tijdens het onderzoek zijn foeragerende gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuizen, laatvliegers en rosse vleermuizen in en om het plangebied waargenomen.

Gewone dwergvleermuizen foerageren voornamelijk bij de bomenrij tussen het voetbalveld en de school aan de westkant van de planlocatie (circa 2 tot 7 individuen), bij de bomen tussen de school en het dorps huis (circa 1 tot 4 individuen), bij het meest noordelijke pleintje (circa 2 individuen) en aan de zuidkant van het plangebied bij de bomen aan de straatzijde (1 individu). De ruige dwergvleermuizen (circa 1 tot 2 individuen) zijn voornamelijk aan de noordzijde van het plangebied waargenomen. De laatvliegers (circa 1 tot 3 individuen) foerageren voornamelijk boven het voetbalveld en bij de bomen die daar omheen staan aan de westkant van het plangebied. Rosse vleermuizen zijn enkele keren foeragerend waargenomen bij de bomen tussen het voetbalveld en de school.

Het plangebied betreft geen essentieel foerageergebied. In de omgeving van het plangebied is ruim voldoende foerageergebied aanwezig met eenzelfde kwaliteit. Daarnaast blijft circa twee derde van de bomen op de planlocatie behouden, waardoor voldoende foerageergebied binnen het plangebied resteert voor de huidige populatie vleermuizen.

Er is tijdens het onderzoek geen essentiële vliegroute waargenomen waarbij grotere aantallen vleermuizen gebruik maakten van een lijnvormige structuur in het plangebied. Wel zijn elk veldbezoek behalve die op 23 september circa drie op hoogte overvliegende vleermuizen waargenomen. Dit betroffen laatvliegers en rosse vleermuizen. Deze vertoonden geen duidelijke binding met het plangebied. Het betreft daarom geen essentiële vliegroute.

5.1.2 Huismus

Verblijfplaatsen

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van huismussen aangetroffen. Op basis van het onderzoek wordt uitgesloten dat huismussen het plangebied gebruiken om te nestelen.

Leefomgeving

Op de locatie van de geplande parkeerplaats zijn foeragerende huismussen waargenomen. Het betreft hier geen essentieel foerageergebied, gezien de ruime beschikbaarheid van gelijkwaardig foerageergebied in de directe omgeving van het plangebied. Wel zijn tijdens de quickscan en het veldbezoek op 30 april in de haag ten oosten van het schoolgebouw huismussen waargenomen. De haag vormt functioneel leefgebied voor de huismussen en wordt door huismussen gebruikt als beschutting en om te rusten.

5.1.3 Overige waarnemingen

In het plangebied is een broedlocatie van spreeuw aangetroffen in de school.

Verder is een migrerende rugstreeppad aangetroffen in het plangebied. Dit betreft een beschermde soort (Wnb, artikel 3.5). Het voortplantingshabitat van rugstreeppad bestaat uit ondiepe wateren in open gebieden die snel opwarmen zoals tijdelijk poeltjes en plassen, of ondiepe delen van slootjes en vennen. Het landhabitat bevat open zandige plekken en lage begroeiing. De soort komt niet voor in zure en/of visrijke wateren.

Figuur 5.1 Resultaten van het uitgevoerde vleermuisonderzoek in het plangebied

5.2 Effectbeschrijving

In deze paragraaf zijn de effecten van de geplande werkzaamheden op vleermuizen en huismus beschreven.

5.2.1 Verblijfplaatsen

Vleermuizen

Tijdens het onderzoek zijn geen verblijfsplaatsen van vleermuizen aangetroffen in het plangebied. Er zijn verblijfsplaatsen van vleermuizen aangetroffen ten oosten van het plangebied. De voorgenomen werkzaamheden hebben geen effect op deze verblijfsplaatsen.

Huisumus

Tijdens het onderzoek zijn geen broedlocaties van huismussen aangetroffen in het plangebied. De haag ten oosten van het schoolgebouw vormt functioneel leefgebied voor de huismussen en wordt door huismussen gebruikt als beschutting en om te rusten. Het plan is om de haag te behouden. Er is daarmee geen sprake van aantasting van functioneel leefgebied van de huismus.

5.2.2 Foerageergebied(en) en vliegroute(s)

Vleermuizen

Het plangebied wordt niet gezien als essentieel foerageergebied voor vleermuizen en is geen onderdeel van een vliegroute. De realisatie van de herinrichting (figuur 2.4) zal geen negatief effect hebben op vleermuizen met verblijfplaatsen in de omgeving.

Huismus

Door het rooien van struweel en bomen en het geheel bestraten van de parkeerplaats verdwijnen onderdelen van het leefgebied van de huismus. Deze onderdelen zijn echter niet essentieel, omdat de huismussen de mogelijkheid hebben om uit te wijken naar ruim voldoende andere plekken om te foerageren in de omgeving.

5.2.3 Tijdelijke effecten

Er kan verstoring van foeragerende en langsvliegende vleermuizen optreden door het gebruik van verlichting tussen zonsondergang en zonsopgang. In het kader van de zorgplicht is het noodzakelijk om maatregelen te nemen. Bij voorkeur wordt er alleen overdag gewerkt tussen zonsopgang en zonsondergang en wordt geen verlichting gebruikt. Indien er tussen zondondergang en zonsopkomst moet worden gewerkt en er verlichting nodig is, richt de verlichting dan alleen omlaag en niet naar boomkronen en omgeving.

6 Conclusie en aanbevelingen

De gemeente Stichtse Vecht is voornemens om het terrein aan de Ds. Ulferslaan 25-29 in Tienhoven te herontwikkelen. Tauw heeft in 2020 nader onderzoek naar huismussen en vleermuizen uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming.

6.1 Conclusie

Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen of huismussen in het plangebied aangetroffen. Ook zijn er geen essentiële foerageergebieden of vliegroutes aanwezig van vleermuizen in het plangebied. Wel is een haag in het plangebied essentieel onderdeel van het leefgebied van huismussen. Deze blijft behouden. Negatieve effecten door de herinrichtingswerkzaamheden op vleermuizen en huismussen zijn daarom uitgesloten. Wel zijn maatregelen noodzakelijk in het kader van de zorgplicht om verstoring van vleermuizen te voorkomen. Daarnaast zijn maatregelen nodig ter voorkomen van een overtreding van de Wet natuurbescherming in verband met de rugstreeppad en algemene broedvogels (R001-1273786NJR-V01-ibs-NL d.d. 18 december 2019). Indien mitigerende maatregelen worden genomen, is er geen sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb. Het is dan niet nodig een ontheffing voor de verbodsbepalingen aan te vragen bij het bevoegd gezag.

6.2 Mitigerende maatregelen

De volgende maatregelen zijn noodzakelijk in het kader van de zorgplicht en om een overtreding van de Wnb te voorkomen:

Vleermuizen

Voer de werkzaamheden zoveel mogelijk uit in de daglichtperiode. Mocht het noodzakelijk zijn om werkzaamheden buiten de daglichtperiode uit te voeren, dan wordt uitstraling van verlichting richting boomkruinen voorkomen;

Algemene broedvogels

Wanneer werkzaamheden worden uitgevoerd tijdens het algemene broedseizoen (15 maart t/m 15 juli) dient vooraf gecontroleerd te worden op aanwezige broedgevallen. Buiten het regulieren broedseizoen dient het uitvoerend personeel te allen tijde alert te zijn op de aanwezigheid van nesten en alarmerende vogels, welke indicatief zijn voor een broedgeval;

Wanneer een broedgeval is aangetroffen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, dienen broedende vogels, in gebruik zijnde nesten en eieren altijd te worden gespaard, ook buiten het reguliere broedseizoen. Broedende vogels mogen evenmin worden verstoord. Rond het betreffende broedgeval dient door een ter zake kundige een verstoringsvrije zone te worden bepaald waarbinnen geen werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zolang van het nest gebruik wordt gemaakt. De ter zake kundige bepaalt aan de hand van reguliere controle wanneer het nest niet meer in gebruik is en de werkzaamheden ter plekke weer kunnen aanvangen. De periodisering van de controle wordt ter plekke bepaald en is onder andere afhankelijk van de soort, het type nest en de locatie;

Rugstreeppad

Om de aanwezigheid van rugstreeppadden in het werkgebied te voorkomen dient het te worden afgeschermd met een paddenscherm voorafgaand aan de werkzaamheden.

6.3 Aanbevelingen

Het project biedt veel kansen voor natuur-inclusief bouwen. Daarnaast biedt het heel veel kansen voor groen en ruimte voor huismussen en vleermuizen. Voor deze soorten is een groene inrichting belangrijk. Er kunnen bijvoorbeeld groene daken worden toegepast, waardoor het aanbod van voedsel (zaden en insecten) wordt vergroot, water wordt opgevangen en fijnstof wordt vastgehouden. Specifiek voor vleermuizen en huismussen kunt u het volgende doen:

Vleermuizen

Om de hoeveelheid verblijfplaatsen voor vleermuizen te vergroten kan de spouwmuur toegankelijk worden gemaakt door open stootvoegen toe te passen. Als alternatief kunnen er vleermuiskasten worden ingebouwd.

Het inpassen van bomen in het plan verdient ook de aanbeveling. Met name de kastanje op de locatie van de toekomstige parkeerplaats biedt tijdens de bloei voedsel voor veel insecten en daardoor voor vleermuizen.

Huismus

Zoals aangegeven in de eerder geschreven notitie (N001-1273786NJR-V01-efm-NL d.d. 6 april 2020) biedt de locatie volop kansen voor het optimaliseren van het habitat van de huismus.

Functies die daarin worden behandeld zijn: nestgelegenheid, schuilplaatsen en voedselaanbod.

Naast de genoemde punten in deze notitie wordt aanbevolen halfopen verharding toe te passen in de geplande parkeerplaats. Hierdoor blijft deze locatie interessant voor foeragerende huismussen.

7 Bronnen

BIJ12, 2017. Kennisdocument gewone dwergvleermuis: versie 1.0. Juli 2017, Utrecht

BIJ12, 2017. Kennisdocument gewone grootoorvleermuis: versie 1.0 Juli, 2017, Utrecht

BIJ12, 2017. Kennisdocument rosse vleermuis: versie 1.0 Juli 2017, Utrecht

BIJ12, 2017. Kennisdocument ruige dwergvleermuis: versie 1.0 Juli 2017, Utrecht

BIJ12, 2017. Kennisdocument watervleermuis: versie 1.0 Juli 2017, Utrecht

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden

Dietz, C. & A. Kiefer, 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa, KNNV Uitgeverij, Zeist.

Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt en Co, Haarlem & Provincie Noord-Holland, Haarlem.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Limpens, H.J.G.A., P. Twisk & G. Veenbaas, 2004. Met vleermuizen overweg. Dienst Weg- en Waterbouwkunde, Delft & Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Arnhem.

Tauw, 2018. Quicksan flora en fauna Basisweg 10 te Amsterdam. Tauw-rapport met kenmerk R001-1260271RGR-V01-kmi

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. www.gegevensautoriteitnatuur.nl en www.netwerkgroenebureaus.nl